

En død og genopstanden Kristendom?

Af Martin Spang Olsen

(bragt i Weekendavisen 3/10. Titlen ændret til ”Religionskritikken, der blev væk”)

Midt i en tid med islamisk fundamentalisme læner vi os i Danmark gerne mod den opfattelse, at Kristendommen gennem en sund religionskritik er havnet noget nær det fuldkomne sted for en moderne religion. Et bare nogenlunde grundigt studium af Kristendommens historie vil dog overbevise enhver om, at Kristendommen er ligeså propfyldt med misforståelser, mytedannelse og manipulationer som Islam. Islam har faktisk for en stor del ladet sig inspirere af Kristendommen, når det gælder centralisering, magtfuldkommenhed og bogstavtro tilbedelse.

Historien skrives som bekendt af sejrherrene, og det vil i vores tilfælde sige de kristne teologer, der ikke har speciel interesse i at afdække misforståelserne – mindst af alt i dag, hvor Kristendommen gerne skulle fremstå som et indbydende alternativ til Mellemostens mørkemænd.

Tillad mig at fremdrage et par eksempler:

Hvorfor lærer skolebørnene ikke, at Jesus-myten i vid udstrækning er kopieret fra ældre kultpraksis – først og fremmest kulterne omkring Dionysos, Osiris, Horus, Mithras, Tammuz, Inanna, Attis og Adonis? Alle disse kulter var genopstandelses- og mor-barnkulter med tilknytning til solhverv og jævndøgn (dvs. jul og påske) og havde mange andre ligheder med Kristendommen. Hertil kommer mere eller mindre mytologiske personer som Orpheus, Pythagoras, Asklepios, Sokrates, Platon, m.fl., hvis forbilledlige liv og filosofier (herunder tanken om *Ordet* som en del af Gud) har smittet af i evangelierne. De tidlige kristnes eget svar var, at ”Djævelen havde kopieret Kristus” (og vel at mærke gjort det mange hundrede år før Kristi fødsel!), men hvad er svaret i dag?

Tiden omkring år 1 er de mest velbeskrevne af alle perioder i antikken – hvorfor nævnes Jesus så *ikke et eneste sted hos sine samtidige forfattere og historikere* Det eneste samtidige omtale af Jesus stammer fra den jødiske historiker, Josephus, men, som man har

vidst i flere hundrede år, *er selv denne ene omtale en forfalskning fra omkring 4. årh.*

Hverken Plinius, Sveton og Tacitus nævner Jesus, selvom de omtaler både ”de kristne” og Kristus. Men Kristus (gr: *Christos* (”den salvede”)) er et *tilnavn* – ikke en person! Og i øvrigt en meget udbredt titel blandt wanna-be-Messias’er på den tid, så den duer heller ikke.

Hvorfor fastholder man, at evangelierne er skrevet af apostlene, når man i dag ved, at bortset fra Marcus-evangeliet (som er skrevet et sted mellem år 70 og 110) kan ingen af evangelierne være skrevet af apostlene selv? De er nemlig skrevet mange generationer efter Jesus’ angivelige død (og der findes ingen henvisninger til tidligere mundtlige traditioner, heller ikke af de ældste kirkefædre). Og Marcus-evangeliet er i øvrigt *ikke* skrevet som øjenvidneberetning (Marcus har åbenbart heller ikke været mødt Jesus). Det gælder også Apostlenes Gerninger og Apostlenes Breve, der er nedskrevet så sent som i 2. og 3. årh. e.Kr. Desuden var evangelierne i de første århundreder slet ikke tillagt apostlene, men kendt under navnene på de kristne sekter, der benyttede dem.

Hvorfor diskuterer man aldrig den påfaldende mængde astrologiske og astroteologiske symboler, som Biblen indeholder? Astrologi anerkendes ikke af den officielle kirke, men det har utvivlsomt været en integreret del - hvis ikke det direkte udgangspunkt – i både Jøde- og Kristendommen (såvel som i alle andre antikke kulturer). Astrologi var umådeligt populært i Romerriget, og tallet 12 (Zodiakken) og 7 (solen, månen og de fem dengang kendte planeter) går da også igen mange steder Biblen. Udover de tolv apostle er der Israels tolv prinser, Jakobs tolv brødre, Israels tolv stammer, Israels tolv dommere, de tolv store patriarker, de tolv profeter, osv. Men der er mere endnu: Ifølge et astronomisk fænomen, kaldet *præcession af jævndøgnet*, bevæger forårsjævndøgnet sig baglæns gennem stjernebillederne i en cyklus på små 26.000 år. Dette var et fænomen, man kendte til allerede i den tidlige antik. I astrologiske termer fødes Jesus således lige på overgangen til *Fiskens Tidsalder*. Derfor siger Jesus (Mat. 28:20): ”Jeg vil være med jer til *aeon*’ens (dvs. tidsalderens) slutning” (eftersom Jesus symboliserer Fiskens *aeon*). Derfor kaldes Jesus både *Guds Lam* – med henvisning til *Vædderens Tidsalder* (som slutter ved hans fødsel) og *Ichtyis* (”Fisk”) – med henvisning til Fiskens tidsalder

(som begynder ved hans fødsel). Jesus repræsenterer således *den nye tid* og afslutningen af den gamle (fejlagtigt oversat som *verdens undergang*).

Hvorfor hæger man sådan om hver en formulering i Evangelierne, når det er almindeligt kendt, at de er bestået af et lille, og kraftigt redigeret, udvalg af de hundredvis af kristne tekster, der eksisterede oprindeligt. Helt fra de autoriserede evangeliers tilblivelse i år 325 og op til 1400-tallet har man jævnligt givet "Guds Ord" en hjælpende hånd, så det i dag fremstår som et kludetæppe af tilføjelser og udeladelser med talrige misforståelser og manipulationer i oversættelsen. Trods den omfattende redaktion er evangelierne endnu i dag så indbyrdes modstridende, at de næppe kan have været skrevet af mennesker tæt på de omtalte begivenheder. F.eks. har Lukas og Johannes hver sin totalt forskellige genealogi til, hvordan Jesus nedstammer fra David (til trods for, at Jesus' far er Helligånden, og ikke Joseph, og han derfor umuligt kan nedstamme fra David). Evangelisterne er også voldsomt uenige om, hvad der skete i løbet af korsfæstelsen og opstandelsen, selvom de angiveligt var tilstede selv (læs selv efter!).

Hvorfor beholder man alle Paulus' tretten breve i Biblen, når man i dag ved, at godt halvdelen er senere forfalskninger fra 3 – 5. årh.? Paulus er den tidligste af Biblens forfattere og anses selv af skeptikere for at have været en virkelig person. Han dør omkring år 68 og har altså været næsten samtidig med Jesus. *Men i ingen af brevene omtaler den historiske Jesus* (som han dog burde have hørt om)! Han kommer ikke med en eneste reference til hans liv eller opvækst. Paulus taler om korsfæstelsen og genopstandelsen som *symbolske* handlinger. Han siger endda, at vi alle kan blive Kristus (tydeligvis inspireret af Dionysos-kulten, hvor deltagerne oplevede gudsbevidstheden direkte i sig selv).

I modsætning til den udbredte antagelse spredtes Kristendommen ikke med lynets fart i Romerriget. Tværtimod bestod den af en lang række mindre, men stærkt støjende kulter helt indtil år 391, hvor Kristendommen blev den eneste tilladte religion i Romerriget. Herefter fik den af gode grunde vind i sejlene og fjernede effektivt næsten alle spor af de konkurrerende kulter ved at nedrive deres templer, brænde deres bøger og slå tilbederne ihjel. Og det fortsatte den med helt indtil 1400-tallet, hvor de sidste pogromer mod

gnostikerne fandt sted. Sådan en religion havde verden aldrig set før! Bortset fra de jødiske jahvaisters kamp mod andre religioner, blev der ikke udkæmpet krige om tro i antikken.

Den liturgi, vi benytter i Folkekirken, og som vi hæger sådan om, blev til i løbet af det 18. årh. og ritualerne ligner ikke de tidlige kristnes. F.eks. var man de første kristne imod kirker og autoriseret præsteskab, og man benyttede ikke faste tekster. Orgler blev ikke brugt i kirkerne før Middelalderen. Dåben stammer fra Mithras-kulten, og det helligste ritual, nadveren, er en næsten tro kopi af Dionysos-kultens ritualer, hvor man ”drak” gudens blod (i form af vin) og spiste ”glæde” (*makaria*) i form af en kage. Næsten samme ritual fandtes i øvrigt i Mithras-kulten.

Hvorfor nævnes det aldrig, at Kristus hos de ældste kristne havde en søster/elskerinde, der hed Sophia? Skal man tro på et religiøst univers, der består af tre mænd, Faderen, Sønnen og Helligånden, og ingen mødre eller døtre? Det strider da mod al fornuft. Det er heldigvis også forkert – ifølge Kristendommen selv. Sophia blev kun bevaret hos gnostikerne. Alle andre steder blev hun skrevet ud - eller rettere sagt, forvandlet til de tre Maria’er (Jesu mor, hendes søster og Maria Magdalene). Hos de tidligste kristne var kvinder i øvrigt ligestillet med mænd under ritualerne, og adskillige apokryfe tekster tillægges kvinder.

En ny Folkekirke?

Den nyeste forskning peger i retning af, at evangelierne (formentlig i lighed med Det Gamle Testamente) er en allegori. Teksten har formentlig tjent som udgangspunkt for nogle komplicerede indvielser, som er gået tabt i dag, men har ikke skullet tages bogstaveligt. Kan man så overhovedet være kristen i dag, når udgangspunktet er en stærkt redigeret og i utalt grad fejlfortolket religion? Ja, i høj grad. *Jeg* er da f.eks. kristen. Bare ikke i folkekirkelig forstand, og det er mange andre også – selv efter det tab af illusioner, det kan være at sande, at Jesu liv og levned ikke er et historisk faktum. Tværtimod bliver meget af det nonsens, Biblen er fyldt med, pludselig levende og intenst. Og hvis vil tilføjer, at Kristus formentlig blev skabt som et symbol for vores bevidsthed, og Sophia et symbol på vores psyke, og deres hellige bryllup symboliserede en forening i vores fællesbevidsthed mellem alle mennesker – *så* er vi da ved at nærme os noget ægte åndeligt, som ikke strider fuldkommen mod sund fornuft.

Men Folkekirken, vores allesammens kirke, er panisk rædselsslagen for revision (også selvom revisionen faktisk repræsenterer originalen). Det er formodentlig en af grundene til, at en potentiel fremragende religion som Kristendommen har skabt så trist en Folkekirke; mindre end 8% af befolkningen i dag går i kirke i løbet af en måned. Hvis udviklingen fortsætter, vil der om 15 år være halvt så mange medlemmer af Folkekirken som nu.

Det gamle oprør fra reformationen er blevet til en samling piberygende ældre mænd, der altid mener, at *vi bør besinde os* – dvs. tage det roligt og ikke lade os rive med at noget som helst. Men spiritualitet handler netop om at lade sig rive med! Ikke hysterisk og ikke til hvad som helst, men dog i tillid til, at ægte spiritualitet ikke er skadelig, men simpelthen nødvendig for et rigt liv.

Hvis de smukke kirker ikke skal ende som museer med præsterne som kustoder, må kristendommen vågne lidt op og erkende, at den frugtbare dialog og forsigtige udvikling må have mere plads – navnlig når den er baseret på historisk evidens.

Lad os få den gamle Kristendom tilbage i kirken om søndagen, og lad være at være så bange for fordybelsen og transcendensen – det er jo det, det hele drejer sig om.

Sådan set går det fint for de kristne i Danmark; vi bliver vel egentlig flere og flere. Vi går bare ikke i kirke, og vi tror ikke på Jesus.

Martin Spang Olsen er cand. mag. i Musikvidenskab med speciale i antik kult og musik

©MSO2008